

Toimielinpäätösten laaja ennakkovaikutusten arviointi

Valmisteltava asia	Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankinnan käynnistäminen		
Päättävä toimielin	Yhdyskuntalautakunta	Esittelijä	Tiia Levonmaa, yhdyskuntajohtaja
Valmistelijat	Valtteri Partanen (liikenneinsinööri), Tiina Pekkala (infrapäällikkö), Tea Leppänen (rakennuttajahortonomi), Joonas Junno (infrarakennuttajainsinööri)		
Arvioitavan asian kuvaus ja taustat	Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito on nykytilanteessa toteutettu koko kunnan kattavassa alueurakkamuodossa. Talvikunnossapitoon kuuluvat lumen ja jään poistaminen, liukkaudentorjunta sekä liukkaudentorjunnassa käytettävien materiaalien poiskerääminen. Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaan katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapito kuuluu osaksi kunnalle, osaksi tontin tai muun alueen omistajalle laissa säädetyn mukaisesti. Yksityisteistä annetun lain (560/2018) mukaan kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Yhdyskunnan palvelualue on alkuvuodesta 2026 uudelleenkilpailuttamassa Lempäälän kunnan talvikunnossapidon kaikkien alueiden osalta, jotta aluekohtainen kilpailutuskierro saadaan tasoittumaan. Nykyisten alueurakoiden kilpailutukset on järjestetty vuosina 2020 ja 2022. Optiokausien käytöstä on päätetty yhdyskuntalautakunnassa 02.05.2023 § 76 sekä 21.05.2025 § 66. Talvikunnossapidon alueurakoita koskevat optiokaudet ovat päättymässä 30.4.2026 ja 30.9.2026.		

Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon uusi sopimuskausi tuleville vuosille olisi täten voimassa 1.10.2026 alkaen kattaen kaikki kunnan urakka-alueet. Alueurakoiden tarjouspyynnöt pyritään julkaisemaan helmi-maaliskuussa 2026 ja hankintapäätös pyritään tekemään huhti-toukokuussa 2026.

Talvikunnossapidon palveluita hankitaan tyypillisesti tuntihintaisena työurakointina, talvihoidon alueurakoina tai ympärivuotisen kunnossapidon alueurakoina. Ehdotetuissa ratkaisuvaihtoehtoisissa on tutkittu kokonaistaloudellisesti edullisimman vaihtoehdon löytämistä urakkamuodon suhteen nykytilanteeseen peilaten. Vertailun tavoitteena on myös tunnistaa kestävää liikkumista tukevien kunnossapitokohteiden edellytykset ja niissä esiintyvien ongelmien minimointi urakkamuotoon vaikuttamalla. Esimerkiksi Pirkkalan kunnassa joukkoliikennereitit sekä jalankulun ja pyöräilyn laatuikäytävät on kilpailutettu omana alueurakkanaan (https://www.pirkkala.fi/vnx_contact/talvihoitopaivystys-paivystaja-fi-5f367a7d475a6c4e4370d4b3/). Hankinnassa huomioidaan kunnossapitoluokan päästöluokkaa koskevat lakisääteiset vaatimukset (Laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista 740/2021).

Nykytilanteessa katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito perustuu Lempäälässä kunnossapitoluokitukseen, joka ottaa huomioon kadun liikenteellisen merkityksen ja liikenteen määrän. Ajoradat on luokiteltu kolmeen luokkaan ja jalankulun sekä pyöräilyn väylät kahteen luokkaan. Ajoradoista ensimmäiseen kunnossapitoluokkaan kuuluvat julkisen liikenteen pääkadut, vilkkaat pääkadut sekä jkpp-pääväylät. Toiseen luokkaan kuuluvat asuntoalueiden kokoojakadut ja pääkadut sekä muut jkpp-väylät. Kolmanteen luokkaan kuuluvat tonttikadut sekä yksityistiet. Lumitöissä on jatkuvan sateen aikana ja nopeasti muuttuvien olosuhteiden sattuessa liikkeellä iso määrä kalustoa. Kuitenkin lumiauraa voi joutua välillä odottamaan, sillä kalusto ei voi olla kaikkialla samaan aikaan. Viivettä saattaa esiintyä etenkin tonttikaduilla, joissa lumiraja on suurempi ja toimenpideajat lievempiä. Lumet aurataan kaduilta kunnossapitoluokkien mukaisessa järjestyksessä. Asuinalueiden tonttikadut ovat vuorossa viimeisenä. On myös hyvä huomioida, että kunnossapitoluokituksen mukaisesti tonttikatuja ei aurata, mikäli lumikertymä on alle 8 cm. Talvikunnossapidon pääsääntöinen suoritus aika ajoittuu sopimuskausittain 1.11. – 30.4. väliselle ajalle.

Hankintasopimuksen tekoperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, joka määräytyy halvimman hinnan perusteella. Hankinta jaetaan kunnan katu- ja yksityistieverkon maantieteellisen sijainnin vuoksi aluekohtaisiin osiin (vertailuhinta €/ vuosi). Vertailuhinta määräytyy urakassa hoidettavien väylien kilometri-/neliömäärien tai toimenpiteiden suorittamisesta muodostuvaan kertaluonteisen kappalehinnan mukaan.

	Vertailussa tutkittujen vaihtoehtojen urakkakohtaiset kustannusarviot on esitetty vuositason kustannuksina perustuen nykyisten sopimusten liitteiksi saatuihin palveluhinnastoihin. Vertailuhinta on esitetty tapauskohtaisesti kolmen kauden tai kalenterivuoden ajalta (esim. 1.11.2022 – 30.4.2023 tai 1.1.2022 – 31.12.2022). Vaihtoehtojen ymmärrettävyyden vuoksi yksityisiltä tiekunnilta laskutettujen vuositason kustannusten määrä on esitetty kaikkien hoidettavien yksityisteiden osalta yhteenlaskettuna kokonaishintana vuosilta 2022-2024. Tarjouspyyntövaiheessa yksityisteiden palveluhinnasto on muodostunut tarjoajien antamista kertahinnoista jokaista talvikunnossapidon toimenpidettä kohden. Annettuihin hintoihin on suurimpana tekijänä vaikuttanut yksityistieosuuden pinta-ala (pituus * leveys). Hankinnan valmistelua sekä ennakkovaikutusten arviointia varten järjestettiin avoin infotilaisuus 19.11.2025 Lempäälä-talon kirjastossa yhteistyössä Lempäälän kunnan ja Kuntien Hankintapalvelut Oy:n kanssa. Tilaisuus toimi myös alustavana markkinavuoropuheluna ennen tarjouspyynnön valmistelua. Tilaisuudessa esiteltiin katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon alueurakoiden nykytilanne, joihin paikallisilla toimijoilla oli mahdollisuus esittää näkemyksiään ja kehitysehdotuksia mm. urakkamuodosta, talvikunnossapidon laatuvaatimuksista sekä valvonnasta. Tilaisuudessa nähtiin erityisen positiivisena joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn reittien erottaminen omaksi urakakseen sekä ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annettuun lakiin (740/2021) perustuvien kalustovaatimusten sisällyttäminen tarjouspyyntöön laatupisteilyksellä tai prosenttiosuudella.
Ehdotetut vaihtoehdot	Nykytilanne = Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito toteutetaan ja kilpailutetaan alueurakkamuodossa kausihintaisella mallilla nykyistä kunnossapitoaluejakoa sekä -luokitusta noudattaen. Hankintasopimuksen tekoperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, joka määräytyy tarjoajan halvimman hinnan perusteella (vertailuhinta € / vuosi). Lopullinen vertailuhinta määräytyy urakassa hoidettavien väylien kilometri-/neliömäärien tai toimenpiteiden suorittamisesta muodostuvaan kertaluonteisen kappalehinnan mukaan (positiokohtaiset hinnat). Positiokohtainen hinta muodostuu eri toimenpiteille annettujen yksikköhintojen sekä tiettyjen kertoimien pohjalta.

Laatu huomioidaan kussakin alueurakassa tarkoituksenmukaisella tavalla, esim. tarjoajalle asetetuissa soveltuvuusvaatimuksissa, palvelua tuottavan henkilöstön vaatimuksissa ja hankinnan kohteen kuvauksessa kuten palvelukuvauksessa. Yksityisteiden osalta käytetään tieosuuden pinta-alaan pohjautuvaa kertaluontoista toimenpiteiden kappalehintaa (esim. polanteen poisto 150 € / kerta).

Nauhataajaman alueella kadut ja yksityistiet jakautuvat kolmeen kunnossapitoalueeseen (Pohjoinen, Etelä, Alue 6). Pohjoisella ja eteläisellä alueella sijaitsevat kadut sekä yksityistiet jakautuvat omiksi alueurakoikseen.

OSA 1: Eteläinen alue: kadut.

OSA 2: Pohjoinen alue: kadut

OSA 3: Eteläinen alue: yksityistiet

OSA 4: Pohjoinen alue: yksityistiet

Alueella 6 kadut ja yksityistiet kuuluvat samaan alueurakkaan. Kunnan läntisillä ja itäisillä haja-asutusalueilla sijaitsevien yksityisteiden talvikunnossapito jakautuu kahteen alueurakkaan (Alueet 7 ja 8).

Pohjoisen ja Eteläisen alueen katujen osalta kausikohtaiset yhteenlasketut kustannukset kolmelta kuluneelta sopimuskaudelta vuosilta 2022–2025 ovat n. 802 000 € (n. 267 300 € / vuosi).

Alueen 6 katujen osalta kausikohtaiset yhteenlasketut kustannukset kolmelta kuluneelta sopimuskaudelta vuosilta 2022–2025 ovat n. 276 000 € (n. 92 000 € / vuosi).

Kaikkien kunnan yksityisteiden osalta yhteenlasketut talvikunnossapidon kustannukset kalenterivuosilta 2022–2024 ovat n. 523 500 € (n. 174 500 € / vuosi).

Kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon yhteenlaskettu kustannus viitteellisesti kolmen vuoden ajalta on kyseisiin laskemiin perustuen **n. 1 601 500 € (n. 534 000 € / vuosi)**

	Nykytilanteen yleisen kustannustason ja maanrakennusalan kuukausi-indeksin nousun huomioiden arvioidut vuosikustannukset kausihintaisilla urakkasopimuksilla olisivat n. 550 000–560 000 €/ vuosi. Yhteenlaskettuna vertailuhintana kolmen vuoden aikavälillä toteutuneista katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon kustannuksista olisi n. 1 680 000 € (n. 560 000 € /vuosi). Joukkoliikennereitit sekä jalankulun ja pyöräilyn laatukäytävät sisällytetään nykyisiin urakka-alueisiin sekä kunnossapitoluokituksiin. Tuntihintaiseen sopimukseen (VE2) nähden kausihintainen sopimus tasoittaa pitkällä aikavälillä talvikunnossapidon toteuttamiseen osoitettua budjettia ja helpottaa talouden ennakointia vuosittaisessa talousarviossa sekä taloussuunnitelmassa. Katujen ja talvikunnossapidon vuosikustannukset pysyvät kokonaisuudessaan samalla tasolla, vaikka sopimuksen mukaisten toimenpidekertojen määrä olisikin tiettyinä talvina suurempi.
	Päätösvaihtoehto 1 = Katujen talvikunnossapidon kilpailutuksessa huomioidaan pyöräilyn tavoiteverkon pääreitit sekä keskeisimpien joukkoliikennereittien alueet nykyistä aluejakoa peilaten. Nykyisellä aluejaolla on mahdollista toteuttaa joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn reittien tehostettua talvikunnossapitoa laatuvaatimuksia päivittämällä. Laatuluokitus perustuu Lempäälän kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa esitetyn pyöräliikenteen tavoiteverkon reittihierarkiaan sekä Nysse-liikenteen nykyisiin runkolinjaston reitteihin. Talvikunnossapitoon käytettävän koneiston sekä ajoneuvojen päästöluokitus huomioidaan tarjouspyynnössä laatupisteytyksellä tai prosenttiosuudella, jolloin pienemmillä toimijoilla on myös mahdollisuus osallistua kilpailutukseen omalla kalustollaan. Pienemmille toimijoille alueurakoita on mahdollista toteuttaa työyhteenliittymien keskeisellä yhteistyöllä tai suurempien toimijoiden työllistämänä. Joukkoliikennereittien talvikunnossapitoon kuuluu jatkossa myös pysäkkiympäristön läheisyydessä tehtävät toimenpiteet, jotta kunnossapitourakoiden rajapintoja ei syntyisi ajoradan ja pysäkin välille.

Nykytilanteen kunnossapitoluokat ovat:

Kadut ja yksityistiet:

- I-luokka (vilkkaat pääkadut, 3 cm)
- II-luokka (muut kokooja- ja pääkadut, 5 cm)
- III-luokka (tonttikadut ja yksityistiet, 8 cm)

Kevyen liikenteen väylät ja jalkakäytävät:

- A+ (pääreitit, 3 cm)
- A (pääreitit, 3 cm)
- B (muut väylät, 5 cm)

Hankintasopimuksen tekoperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, joka määräytyy tarjoajan halvimman hinnan perusteella (vertailuhinta € / vuosi). Lopullinen vertailuhinta määräytyy urakassa hoidettavien väylien kilometri-/neliömäärien tai toimenpiteiden suorittamisesta muodostuvaan kertaluonteisen kappalehinnan mukaan (positiokohtaiset hinnat). Positiokohtainen hinta muodostuu eri toimenpiteille annettujen yksikköhintojen pohjalta. Laatu huomioidaan kussakin alueurakassa tarkoituksenmukaisella tavalla, esim. tarjoajalle asetetuissa soveltuvuusvaatimuksissa, palvelua tuottavan henkilöstön vaatimuksissa ja hankinnan kohteen kuvauksessa kuten palvelukuvauksessa. Yksityisteiden osalta käytetään tieosuuden pinta-alaan pohjautuvaa kertaluontoista toimenpiteiden kappalehintaa (esim. polanteen poisto 150 € / kerta).

Arvioidut vuositason kustannukset ovat samat kuin nykytilanteessa (VE0). Kustannusvaikutuksia joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn pääreittien laatuluokituksen eriyttämisestä on vaikea arvioida ennen hankinnan käynnistämistä ja saatujen tarjousten avaamista. Kustannustasossa voi olla muutosta kasvusuuntaan, mutta ennakkovaikutusten arvioinnin lopussa olevassa vertailutaulukossa esitettyjen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä saatavien yhteiskunnallisten hyötyjen myötä kustannusvaikutus kunnan sekä valtion taloudessa on pitkällä aikavälillä positiivinen.

Pyöräilyväylien talvihoitoon kuuluu monia eri tehtäviä, joista lumen ja sohjon poisto, liukkaudentorjunta sekä väylän pinnan tasoitus ovat keskeisimmät. Monissa kaupungeissa pyöräilyväylien tehostettua talvihoitoa kehitetään reittikohtaisesti. Lämpäälän katuverkon reittiolosuhteet ja kilometrimäärät huomioiden joukkoliikennereittien sekä jalankulun ja pyöräilyn pääreittien huomioiminen laatuluokituksessa toimisi tässä tapauksessa myös jalankulun ja pyöräilyn pääreittien tehostettuna talvihoitona. Laatutaso perustuu toimenpidekertojen riittävään määrään oikea-aikaisesti tehtynä.

Muihin liikenneturvallisuuden sekä esteettömyyden kannalta täsmäkunnossapitoa vaativien jalankulun ja pyöräilyn kohteisiin (esim. alikulut, pysäkit ja luiskat) kiinnitetään suurempi huomio urakan toimenpiteiden suunnittelussa.

Ajoratojen sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien yhtäaikainen auraus sekä muu talvihoito on mahdollista huomioida alueurakan tehtäväkorteissa esitettävien laatuvaatimusten kautta. Yhteiskaduilla ja kyläteillä (Linnajärventie, Rutaperäntie, Höytämöntie) laadukas talvikunnossapito huomioidaan tehtäväkorttien laatuvaatimuksilla sekä kohdekohtaisina toimenpiteinä (esim. yhtenäinen lumiraja). Näin jalankulun- ja pyöräilyn väyläosuudet tulevat hoidetuksi ajoradan kanssa yhtenäisellä tavalla

Urakoitsijoiden kaluston ympäristöystävällisyys otetaan huomioon tarjousten arvioinnissa joko laatupisteytyksenä tai prosenttiosuutena. Kaluston päästöluokat määritellään tarjouspyynnössä. Valvontaa tehostetaan päivystysvelvoitteella, omavalvontaraportoinnilla sekä digitaalisella seurannalla (esim. GPS-järjestelmä), ja urakkaan sisällytetään sanktiomekanismit laiminlyönneistä sekä mahdollisuus bonuksiin laadun ylityksestä. Hankinnan tavoitteena on varmistaa liikenneturvallisuus, ympäristöystävällisyys ja palvelun laadun parantaminen kunnan strategisia tavoitteita tukien.

Tuntihintaiseen sopimukseen (VE2) nähden kausihintainen sopimus tasoittaa pitkällä aikavälillä talvikunnossapidon toteuttamiseen osoitettua budjettia ja helpottaa talouden ennakointia vuosittaisessa talousarviossa sekä taloussuunnitelmassa. Katujen ja talvikunnossapidon vuosikustannukset pysyvät kokonaisuudessaan samalla tasolla, vaikka sopimuksen mukaisten toimenpidekertojen määrä olisikin tiettyinä talvina suurempi. Talvikunnossapitourakan valvontaan on myös mahdollista käyttää konsulttipalveluna hankittua turvallisuuskoordinaattoria, joka lisää vuosikustannuksia omalta osaltaan.

	Hankintasopimuksen tekoperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, joka määräytyy parhaan hinta-laatusuhteen perusteella. Tarjouksessa annettuja positiokohtaisia hintoja painotetaan ajoneuvon tai työkoneen päästöluokan mukaisella laatutekijällä esimerkiksi seuraavan laskentatavan mukaisesti: Jos tarjotun ajoneuvon päästöluokka on Stage IV, vertailuhinnan muodostumisessa käytetään painotuskerrointa 1. Jos tarjotun ajoneuvon päästöluokka on Stage III, vertailuhinnan muodostumisessa käytetään painotuskerrointa 1,5. Vertailuhintana käytetään yo. laskentatavan mukaisesti syntyviä vertailuhintoja (€ / vuosi). Kokonaistaloudellisesti edullisimman eli halvimman vertailuhinnan antanut tarjoaja valitaan voittajaksi. Päätösvaihtoehto 2 = Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito toteutetaan ja kilpailutetaan tuntihintaisella urakkamallilla jokaisen urakka-alueen osalta. Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapitoon pohjautuva aluejako pidetään samana nykytilanteeseen nähden (vertailuhinta tuntihinnalla laskettuna toimenpideaikojen mukaan € / vuosi). Lempäälän kunnassa on ennen vuotta 2020 ollut tuntihintainen talvikunnossapitosopimus. Tuntihintainen sopimus toimii osaltaan joustavasti, jolloin hinta määräytyy lähtökynnyksen ja toimenpiteiden valmistumisen väliseltä ajalta. Talvikunnossapidossa suoritettavat toimenpiteet määräytyvät omien tuntihintojensa tai kalustokohtaisen tuntihinnan pohjalta. Joukkoliikennettä sekä jalankulkua ja pyöräilyä koskevat vaatimukset huomioidaan kuten päätösvaihtoehdossa 1. Ajoratojen sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien yhtäaikainen auraus sekä muu talvihoito on mahdollista huomioida urakan tehtäväkorteissa esitettävien laatuvaatimusten kautta. Yhteiskaduilla ja kyläteillä (Linnajärventie, Rutaperäntie, Höytämöntie) laadukas talvikunnossapito huomioidaan tehtäväkorttien laatuvaatimuksilla sekä kohdekohtaisina toimenpiteinä (esim. yhtenäinen lumiraja). Näin jalankulun- ja pyöräilyn väyläosuudet tulevat hoidetuksi ajoradan kanssa yhtenäisellä tavalla Urakoitsijoiden kaluston ympäristöystävällisyys otetaan huomioon tarjousten arvioinnissa joko laatupisteytyksenä tai prosenttiosuutena. Kaluston päästöluokat määritellään tarjouspyynnössä. Valvontaa tehostetaan päivystysvelvoitteella, omavalvontaraportoinnilla sekä digitaalisella seurannalla (esim. GPS-järjestelmä), ja urakkaan sisällytetään sanktiomekanismit laiminlyönneistä sekä mahdollisuus bonuksiin laadun ylityksestä.
--	--

Hankinnan tavoitteena on varmistaa liikenneturvallisuus, ympäristöystävällisyys ja palvelun laadun parantaminen kunnan strategisia tavoitteita tukien.

Katujen ja yksityisteiden toteutuneet talvikunnossapitokustannukset vuosien 2011–2019 väliltä ovat keskimäärin n. 421 000 € / vuosi. Kauden aikana toteutuneet kustannukset määräytyvät paljon kauden aikana vallitsevien keliolosuhteiden mukaan. Esimerkiksi vuosien 2017 ja 2018 välillä tuntihintaisissa vuosikustannuksissa ero on ollut n. 224 000 €, jolloin vuonna 2018 toteutettujen talvikunnossapidon toimenpiteiden osuus on ollut enenevässä määrin verrannainen edellisen talven lumimäärään. Nykytilanteen yleisen kustannustason ja maanrakennusalan kuukausi-indeksin nousun huomioiden arvioidut vuosikustannukset tuntihintaisilla urakkasopimuksilla olisivat keskimäärin n. 560 000–600 000 € / vuosi. Tarkkaa arviota on hankala muodostaa, koska tuntihintaisella sopimuksella kustannustaso voi vaihdella vuosittain jopa satojen tuhansien eurojen erotuksella.

Keskimääräisellä tuntihinnalla laskettuna vertailuhinta kolmen vuoden aikavälillä (vrt. v. 2022–2025 VE0 ja VE1) toteutuneista katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon kustannuksista olisi **n. 1 800 000 € (n. 600 000 € / vuosi).** **Tuntihintaisen sopimuksen tuoma valvontavelvoite edellyttää laajempia henkilöstöresursseja sekä tilaajan että palveluntuottajan puolella.** Talvikunnossapitourakan valvontaan on myös mahdollista käyttää konsulttipalveluna hankittua turvallisuuskoordinaattoria, joka lisää vuosikustannuksia omalta osaltaan. Tuntihintaisen sopimuksen valvomiseen vaadittujen henkilöstöresurssien lisäämisen vaikutus olisi n. 100 000 € / vuosi (2 henkilötyövuotta).

Tuntihintaisissa talvikunnossapitosopimuksissa hintojen vaihtelua on vaikeampi arvioida verrattuna tarjouskilpailussa annettavaan positiokohtaiseen kausihintaan. Tuntihintainen sopimus tuo täten myös haasteen budjettivalmisteluun sekä talouden toteuman ennakkointiin. Tuntihintainen sopimusmalli vaatii lähtökynnyksen osalta enemmän valvontaa tilaajan puolelta, sillä palveluntuottajalla on sopimuksen puitteissa mahdollisuus hyödyntää palvelukuvauksessa esitetyt toimenpideajat (esim. klo 7–16) kokonaan, vaikka talvikunnossapidon todellinen toimenpidetarve olisi tiettyinä aikoina vähäisempi. Kyseisissä tapauksissa todellista ja sopimuksen mukaista toimenpidetarvetta on vaikea todentaa ilman aktiivista tilaajapuolen valvontaa.

	Hankintasopimuksen tekoperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, joka määräytyy parhaan hinta-laatusuhteen perusteella. Tarjouksessa annettuja positiokohtaisia hintoja painotetaan ajoneuvon tai työkoneen päästöluokan mukaisella laatutekijällä esimerkiksi seuraavan laskentatavan mukaisesti: Jos tarjotun työkoneen päästöluokka on Stage IV, vertailuhinnan muodostumisessa käytetään painotuskerrointa 1. Jos tarjotun työkoneen päästöluokka on Stage III, vertailuhinnan muodostumisessa käytetään painotuskerrointa 1,5. Vertailuhintana käytetään yo. laskentatavan mukaisesti syntyviä vertailuhintoja (€/tunti). Kokonaistaloudellisesti edullisimman eli halvimman vertailuhinnan antanut tarjoaja valitaan voittajaksi.
--	---

Vaikutuskohde	Nykytilanne: Vaihtoehto 0	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2
Kuntastrategia	Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito toteuttaa kuntastrategiaa viihtyisän asuin ympäristön kautta sekä parantaa elämänlaatua.	Joukkoliikennereittien ja jalankulun sekä pyöräilyn laatukäytävien talvikunnossapidon huomioiminen laatuluokituksen kautta vahvistaa kestävän liikkumisen muotoja kuntastrategiassa esitetyn mukaisesti sekä vahvistaa Lempäälän asemaa Hinku-kuntana.	Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito toteuttaa kuntastrategiaa viihtyisän asuin ympäristön kautta sekä parantaa elämänlaatua.

Kuntalaiset	Ei merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin. Asuinympäristöjen ja yleisten alueiden talvikunnossapito määräytyy lumirajaan pohjautuvan kunnossapitoluokituksen kautta. Lumet aurataan kaduilta kunnossapitoluokkien mukaisessa järjestyksessä. Asuinalueiden tonttikadut ovat vuorossa viimeisenä. Tonttikatujen aurausta ei tehdä, mikäli lumikertymä on alle 8 cm. Kiinteistön haltijoille kuuluu myös omat lakisääteiset talvikunnossapitovelvollisuutensa.	Asuinympäristöjen ja yleisten alueiden talvikunnossapito määräytyy lumirajaan pohjautuvan kunnossapitoluokituksen kautta. Lumet aurataan kaduilta kunnossapitoluokkien mukaisessa järjestyksessä. Asuinalueiden tonttikadut ovat vuorossa viimeisenä. Tonttikatujen aurausta ei tehdä, mikäli lumikertymä on alle 8 cm. Kiinteistön haltijoille kuuluu myös omat lakisääteiset talvikunnossapitovelvollisuutensa. Laatutasoon on odotettavissa parannusta joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn pääreiteillä, joka kannustaa kuntalaisia suosimaan kestäviä liikummismuotoja myös talvisin.	Ei merkittäviä vaikutuksia kuntalaisiin. Asuinympäristöjen ja yleisten alueiden talvikunnossapito määräytyy lumirajaan pohjautuvan kunnossapitoluokituksen kautta. Lumet aurataan kaduilta kunnossapitoluokkien mukaisessa järjestyksessä. Asuinalueiden tonttikadut ovat vuorossa viimeisenä. Tonttikatujen aurausta ei tehdä, mikäli lumikertymä on alle 8 cm. Kiinteistön haltijoille kuuluu myös omat lakisääteiset talvikunnossapitovelvollisuutensa.
Lapset	Ei merkittäviä vaikutuksia tai muutoksia lapsiin ja nuoriin. Lapset ja nuoret käyttävät talvikunnossapidon sopimuksen alla hoidettavia väyliä mm. koulu- ja vapaa-ajanmatkoillaan. Kunnossapitoluokkaa käytetään yhtenä kriteerinä perusopetuksen koulureittien soveltuvuuden arvioinnissa.	Lapset ja nuoret käyttävät talvikunnossapidon sopimuksen alla hoidettavia väyliä mm. koulu- ja vapaa-ajanmatkoillaan. Tehostettu laatutaso joukkoliikenteen ja jalankulun sekä pyöräilyn laatuikätyvillä parantaa joidenkin koulureittien liikenneturvallisuutta talvikaudella. Kunnossapitoluokkaa käytetään yhtenä kriteerinä perusopetuksessa koulureittien soveltuvuuden arvioinnissa.	Ei merkittäviä vaikutuksia tai muutoksia lapsiin ja nuoriin. Lapset ja nuoret käyttävät talvikunnossapidon sopimuksen alla hoidettavia väyliä mm. koulu- ja vapaa-ajanmatkoillaan. Kunnossapitoluokkaa käytetään yhtenä kriteerinä perusopetuksessa koulureittien soveltuvuuden arvioinnissa.

Ympäristö	Ei merkittäviä ympäristövaikutuksia. Rakennettavien sekä kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa, joka lisää mahdollisesti toimenpiteistä aiheutuvia CO ₂ -päästöjä. Uudessa kilpailutuksessa voidaan edellyttää päästöluokaltaan tiukempaa Euro 6 -luokan dieseliä sekä Stage IV -luokan työkoneita.	Uudessa kilpailutuksessa voidaan edellyttää päästöluokaltaan tiukempaa Euro 6 -luokan dieseliä sekä Stage IV -luokan työkoneita. Rakennettavien sekä kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa, joka lisää mahdollisesti toimenpiteistä aiheutuvia CO ₂ -päästöjä. Pitkällä aikavälillä henkilöautoilun kulkutapaosuuden väheneminen pienentää tieliikenteen CO ₂ -päästöjä.	Ei merkittäviä ympäristövaikutuksia. Rakennettavien sekä kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa, joka lisää mahdollisesti toimenpiteistä aiheutuvia CO ₂ -päästöjä. Uudessa kilpailutuksessa voidaan edellyttää päästöluokaltaan tiukempaa Euro 6 -luokan dieseliä sekä Stage IV -luokan työkoneita.
Organisaatio	Ei merkittäviä vaikutuksia organisaatioon. Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapitourakoiden hankintavastuu kuuluu täysin yhdyskunnan palvelualueelle. Ei erityisiä tietosuojavaikutuksia.	Ei merkittäviä vaikutuksia organisaatioon. Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapitourakoiden hankintavastuu kuuluu täysin yhdyskunnan palvelualueelle. Ei erityisiä tietosuojavaikutuksia.	Ei merkittäviä vaikutuksia organisaatioon. Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapitourakoiden hankintavastuu kuuluu täysin yhdyskunnan palvelualueelle. Ei erityisiä tietosuojavaikutuksia.
Henkilöstö	Ei merkittäviä vaikutuksia henkilöstöön. Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon tilaajatehtävät säilyvät yhdyskunnan palvelualueella infrapalveluiden yksikössä. Henkilöresurssit säilyvät yksikön sisällä samoina. Tilaajapuolen laadunvalvontaa jatketaan entiseen malliin myös uudella sopimuskaudella.	Ei merkittäviä vaikutuksia henkilöstöön. Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon tilaajatehtävät säilyvät yhdyskunnan palvelualueella infrapalveluiden yksikössä. Henkilöresurssit säilyvät yksikön sisällä samoina. Tilaajapuolen laadunvalvontaa jatketaan entiseen malliin myös uudella sopimuskaudella.	Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon tilaajatehtävät säilyvät yhdyskunnan palvelualueella infrapalveluiden yksikössä. Tilaajapuolen laadunvalvonta vaatii tuntihintaisen sopimuksen takia enemmän henkilöstöresursseja kunnan sisällä.

Talous lyhyellä/pitkällä tähtäimellä	Ei merkittäviä vaikutuksia taloustilanteeseen, sillä aluejako ja urakkamalli pysyvät samoina. Positiokohtaiseen hinnoitteluun perustuva kausihinta pitää hintatason vakiintuneempana verrattuna tuntihintaiseen urakkaan. Pitkällä aikavälillä kausihintainen urakkamalli tasoittaa talvikunnossapidon toteuttamiseen osoitettua budjettia ja helpottaa talouden ennakointia vuosittaisessa talousarviossa sekä taloussuunnitelmassa. Vuositason kustannusten odotetaan nousevan nykytilanteeseen nähden yleisen kustannustason sekä kuukausi-indeksin muutosten myötä. Kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa sopimuskauden aikana, jolloin kustannukset kasvavat myös.	Alueurakoiden määrä kasvaa nykyisestään ainakin yhdellä alueella. Vuositason kustannusten odotetaan nousevan nykytilanteeseen nähden yleisen kustannustason sekä kuukausi-indeksin muutosten myötä. Uusien urakoiden lisääminen saattaa kasvattaa kustannustasoa lyhyellä aikavälillä, mutta kausihintainen sopimusmalli antaa paremmat työkalut talouden suunnitteluun ja ennakointiin. Kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa sopimuskauden aikana, jolloin kustannukset kasvavat myös. Kestävien kulkumuotojen edistäminen sekä kulkutapamuutoksiin vaikuttaminen talvikunnossapidon laatutason kautta tuo pitkällä aikavälillä taloudellisia säästöjä usealla eri osa-alueella (esim. yksityisautoilun vähentäminen, tieverkon korjausvelan pieneneminen sekä henkilöajoneuvojen pysäköinti-infran normien keventyminen) Pitkällä aikavälillä (10–30 vuotta) ihmisten liikkumattomuuden aiheuttamat yhteiskunnalliset kulut liikkuvat kuntataloudessa mahdollisesti miljoonissa euroissa.	Tuntihintaisella sopimuksella vuositason kustannukset perustuvat hyvin pitkälti talven sääolosuhteisiin. Vuositason kustannusten odotetaan nousevan nykytilanteeseen nähden yleisen kustannustason sekä kuukausi-indeksin muutosten myötä. Tuntihintainen sopimus tuo haasteen talouden suunnitteluun ja ennakointiin, koska toimenpiteitä toteutetaan matalalla lähtökynnyksellä sekä todellista tarvetta pidemmillä toimenpideajoilla. Kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa sopimuskauden aikana, jolloin kustannukset kasvavat myös. Tuntihintainen sopimus edellyttää henkilöstöresurssien lisäämistä, joka kasvattaa kunnossapidon henkilöstökuluja. Yleisesti kustannusvaikutukset ovat tässä vaihtoehdossa kaikista suurimmat ja kuntatalouden suunnittelun kannalta riskialttiimmat.
---	---	---	--

Yritykset ja työllisyys	Ei merkittäviä vaikutuksia yritystoiminnan tai työllisyyden kehitykseen. Kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa sopimuskauden aikana, jolloin talvikunnossapidon kalustoa kuljettavien työntekijöiden määrä sopimusta hoitavissa yrityksissä voi myös kasvaa.	Ei merkittäviä vaikutuksia yritystoiminnan tai työllisyyden kehitykseen. Joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn reittien parempi huomioiminen voi antaa alan toimijoille laajemman mahdollisuuden tarjoutumiseen. Kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa sopimuskauden aikana, jolloin talvikunnossapidon kalustoa kuljettavien työntekijöiden määrä sopimusta hoitavissa yrityksissä voi myös kasvaa. Joukkoliikennereittien parempi laatutaso voi tuoda enemmän tarjoajia seudullisen joukkoliikenteen kilpailutuksiin.	Ei merkittäviä vaikutuksia työllisyyden kehitykseen. Tuntihintainen sopimus saattaa vaikuttaa joidenkin yritysten tarjoutumiseen. Kunnossapitoon luovutettavien infrakohteiden määrä kasvaa sopimuskauden aikana, jolloin talvikunnossapidon kalustoa kuljettavien työntekijöiden määrä sopimusta hoitavissa yrityksissä voi myös kasvaa.
--------------------------------	---	--	--

Apukysymyksiä arvioinnin osa-alueisiin

Yhteys kuntastrategiaan	Vaikutukset kuntalaisiin	Vaikutukset yrityksiin ja työllisyyteen	Vaikutukset lapsiin
-Miten päätösehdotus toteuttaa voimassa olevaa kuntastrategiaa? -Minkä kuntastrategian osa-alueen kanssa päätösehdotus on ristiriidassa?	-Miten päätösehdotus vaikuttaa kuntalaisten asumiseen tai asuinympäristöön? -Miten päätösehdotus vaikuttaa turvallisuuteen tai turvallisuuden tunteeseen? -Miten päätösehdotus edistää eri väestöryhmien yhdenvertaisuutta ja sukupuolten välistä tasa-arvoa?	-Millaisia vaikutuksia päätösehdotuksella on yrityksiin, yritystoimintaan ja yrittäjyyteen? -Millaisia vaikutuksia päätösehdotuksella on työllisyyden kehitykseen?	-Mitä tänne?
Vaikutukset ympäristöön	Vaikutukset talouteen	Vaikutukset organisaatioon	Vaikutukset henkilöstöön
-Miten päätösesitys vaikuttaa ympäristöön? Esimerkiksi: Ihmisten elinolot, liikkuminen, viihtyvyys, luonnon monimuotoisuuteen, ilmastoon, maaperään, kaupunkikuvaan, kulttuuriperintöön jne.	-Millaisia taloudellisia vaikutuksia päätösehdotuksella on pitkällä ja lyhyellä aikavälillä?	-Miten päätösehdotus vaikuttaa organisaatioon? -Miten päätösehdotus vaikuttaa eri palveluihin (esim. varhaiskasvatus, koulutus, liikuntapalvelut) -Millaisia tietosuojavaikutuksia päätösehdotuksella on?	-Miten päätösehdotus vaikuttaa kunnan henkilöstöön? Aiheutuuko esimerkiksi tarvetta koulutukseen, aiheuttaako muutoksia työtehtäviin tai työaikoihin jne.